

Англи болгаш даштыкы журналистерге А. Н. Косыгинниң харызы

(Өтсөп 1-ги арында).

рун күөп турар бис, мичангам ол соруудагы чедип алмыр-биле болдунар-ла бугу чүвөн бодуустун таластан кылып келген бис. Ам болун турар чүдөдөр болза, иштиги болгаш даштыкы журналисттерге таластан кылып келген бис. Ам болун турар чүдөдөр болза, иштиги болгаш даштыкы журналисттерге таластан кылып келген бис.

болгаш Л. Санчай-оол септелгеде муракчы аймакларда. Септелге мастерскаянын коллективни көдө аймакты машиналарын болгаш тракторларын амы арткаларын соңдуга хүнү-март 12-ниң бетине дозар дөм күнөштиникин аймаклар турар. ЧУРУКТА: септелгенин муракчылар (солгай таластан) Н. Кара-оол, Б. Семис-оол, Л. Санчай-оол, Д. Салчак болгаш К. Борбак-оол. А. СОДУНАМНЫҢ Фотосу.

ТЕРГИНН УРЕЗИН—БАЙЛАК ДУЖУТ

Урези айтырым—тараа бугурун көүдөдириниң өскө бугу хемчеглериниң өскө. Эки шынарыг урези дөш демисел Чоюн-Хемчинтиң айма-агыларында калдыгыт? Ам-даа кошкак! Ол дугайын дараада санаар балдыктар турар. Январын төңчүзүңе чедир долу анализге кирген 50443 центер урезииниң 43,8 хуузу урези шынарынның негелдеринге дүүшпес болган. I кластын урезиини шуут чок, II кластын чүгдө 12400 центер. Колхозтарнын болгаш совхозтарнын удурткучулары база агрономнары урези артылашкынчыче, оларны чогуур стандартка чедиринче кичээңгей салбайн турарнын түкүлү бо-дур.

аян арылап турар шаңнарында арылаттынган тараа боктарың чылды сөөртүп аштавйиң турар чүүл бар. Чижээ, Сесеге өрктен чылын арылаан урезииниң шынары кыжын эки болган. А чазын улусчу контроль хыналда кылдыр, урези өскө документаарыг болгузсаң — арылаттынган урезииниң хат катан боу-биле долу шаан каапкан. Ам байлаа база ындыг болду магат чок. Колхоз даргазы эм М. Хунажы, агроном эм К. Бай-Кара бо таластан-биле каян шитиринг хемчегин алырларын?

Март 15-ке чедир

«Улут-Хая» совхозун Хайыракан салбыры. Оң аймак-инженер Улут Октяйрның 30 чыл оюн толептиг уткуур төлөдө, бо чылгы чакы хову аймакларында

шалышын белеткешип турар. Колдуунда мал аймак-агыйлыг салбыр болганда, биске кол сорууга — малдык аням-бүрү хемчегин чогуур өйдүңе четчири-биле белеткен алыр болуур.

де сугтарыга аймаклар трактористтерин, сугатчыларын дадамзын кылып турар. Чакы тарылга өгөдөжө чедир хову аймакларының талам-биле кол сорууга — көдө аймак-агый техникаларын септелгениче кичээңгейиң күштедери.

СОҢГААРЛАТТЫНМАС АЙТЫРЫГ

Партия өөредилгези
Партиянын политиктиг өөредилгенин организастар, малагыя болар, партия пропагандисттерин шилди талам-биле СЭКП-ниң Бай-Талга райкому 1966-67 өөредилге чылдында чамдык хемчеглерин алдыган. Эң малагыя пропагандисттерин аймак-инженерлер, агроном-инженерлер СЭКП райкому улут кичээңгейин салган. Бо чылдын аймаклар турар 60 пропагандисттерин улут кезин дөш болгаш дооплаан дөш артемниң. Мурункуда чылдыра удурткуч аймакларлардан пропагандисттер кончуг ховар турган болза, ам СЭКП райкомун секретарьлары штер Р. Хунай-оол, Т. Толгош, совхоз директору эш О. Лопсан-Серен, колхоз даргалары штер Х. Кудурукнай, О. Мамырыкчы пропагандисттер аймаклар турарлар.

СЭКП райкомунун чалында организастан бир чыл хуусаалыг партия активиниң школаны багы өскө аймаклар турар. Ина парком секретарьлары, колхозтар, совхозтар партия өге организастарынын секретарьлары, оларнын оралакчылары, партия бөлүктөрүнүн организастары — нитизин-биле 75 инчакчылар хаара туттуган. 1966 чылдын октябр айлан боор 4 удаа 30 шактыг кичээлдерни өрттирген. Партиянын школанын элечеткиг кичээлдине кылар лекцияны 10 ховук бурунгаар тема бугулар пропагандисттер дымнап турар. Бо чорук башкынын кичээлге ханы белеткешип алдырыга таарымчалыг байдалды тургузуу турар.

инчан «Тээли» совхоз районун улут кезин эдеп турар аймак-агый болгаш. Иныг турбузе, партия өөредилге бо совхозта дык четес тургустунган. Совхозтун 185 коммунистеринде чүгдө 72 киж өөредилгеде хаара туттуган. Совхозтун Найырал салбырында партия өөредилгенин 5 школан организастан турган. Сөөлүгү үзе ул школанын аймак чорубастан. Эң малагыя хойжу бригадала организастан зоотехник бөлүмүңө чүгдө сазын кырында садалып турар. Байдал мындыг турда, салбырын партия өге организастарын секретары эш Солман. «Тээли» совхозта парком секретары эш В. Очур-оолуң-лаа таластан-биле сажын салбайн турары канчадала болгаш.

1966—67 өөредилге чылдында партия чырмышкынында кичээлдерни өй-шаанда организастарынын талам-биле «Малчың» колхозта парком (секретары эш С. Шытыла) кошкак кичээңгей салдыган. Тус-тус школаларга пропагандисттер өй-шаанда шилди алган. Колхозтун 60 ажыг коммунистеринде чүгдө 30 шак киж политиктиг өөредилгеде хаара туттуган. Политшколаларнын аймактын өкшөжидип, пропагандист чок школаларга таарымч кижилерин тып, кичээлдерни бекит шынарды чорубуру дөш районун колхоз, совхозтарнда партия организастарына тологой хемчеглерин амыр ужурут. Партия өөредилгенин организастарын болгаш оң аймак-агый дугайында хыналданы, удурткуч комитеттин партия организастарынын секретарьларында шыгыг негелдени СЭКП райкому дарыг тургузары соңгарладышкын чок айтырып апаган.

де сугтарыга аймаклар трактористтерин, сугатчыларын дадамзын кылып турар. Чакы тарылга өгөдөжө чедир хову аймакларының талам-биле кол сорууга — көдө аймак-агый техникаларын септелгениче кичээңгейиң күштедери.

Негелдени бедидер

«Былдыг тудуг» өргөдөлүн чазында политчырымышкынын өге школаны өөредилге чык өгөдөлүн бээр бн хүн кичээлди өрттирген. Өөргөдө чогуур программанындо хокулашкын чок чоруп турар. Политиктиг өге школанын пропагандист, өргөдөл начальнигин Оралакчы Монгуш Баян-оолуңч Ардак тас кичээлдерге боду бугу талалыг белеткешип алган. Темаларын билдирг болгаш ханы утка-шынарыг кылдыр таймырылап турар. Өөргөдөл артин турар темаларынды бугурулуңиң амыралында боттук кичээлдер-биле холбаштырып турар. Кичээл санында-ла, өөредилге өгөдөлүн мурунда, негелде иштинде болган чүгдө болушкунарынын көл-көлүн танымал турар бис.

анзы-бүрү хуралдар кылган, кичээлдерин үзе бээр чорукту өргөдөл партбюро бекит болдуруу турар. Иныг чылдаган-биле школанын ийи кичээли үзүлгөн. Бодунун политиктиг билин бедидерин кыспа, партия өөредилгенин чүгдө улук-дуузалыг тоомчага болгаш коммунистер база бар. Бригадир Долгун политшколанын кичээлдине чыгыс-даа удаа көрбөс. Чүгө өөргөмөй турар сен? деп айтырарга, кезекши школалар өөргөдөл тур мен дээр. Херек кырында хынал көргө, кайда-да өөргөмөй турар болган. Партия кезиңгүңө чоокта чаа кирген Наволоки база-ла кайда өөргөмөй турары изерээ. Ол мышак, коммунистер Очур-оол, Хоммуку, Галета, Шеноваленко олар хөй сангы кичээлдерин үскенер. Бо штерин өөредилге харымсазгазын дугайында партия организастары олардан айтырбай, хемчег салбай турары чөптүг өск.

«Тээли» совхоз районун улут кезин эдеп турар аймак-агый болгаш. Иныг турбузе, партия өөредилге бо совхозта дык четес тургустунган. Совхозтун 185 коммунистеринде чүгдө 72 киж өөредилгеде хаара туттуган. Совхозтун Найырал салбырында партия өөредилгенин 5 школан организастан турган. Сөөлүгү үзе ул школанын аймак чорубастан. Эң малагыя хойжу бригадала организастан зоотехник бөлүмүңө чүгдө сазын кырында садалып турар. Байдал мындыг турда, салбырын партия өге организастарын секретары эш Солман. «Тээли» совхозта парком секретары эш В. Очур-оолуң-лаа таластан-биле сажын салбайн турары канчадала болгаш.

1966—67 өөредилге чылдында партия чырмышкынында кичээлдерни өй-шаанда организастарынын талам-биле «Малчың» колхозта парком (секретары эш С. Шытыла) кошкак кичээңгей салдыган. Тус-тус школаларга пропагандисттер өй-шаанда шилди алган. Колхозтун 60 ажыг коммунистеринде чүгдө 30 шак киж политиктиг өөредилгеде хаара туттуган. Политшколаларнын аймактын өкшөжидип, пропагандист чок школаларга таарымч кижилерин тып, кичээлдерни бекит шынарды чорубуру дөш районун колхоз, совхозтарнда партия организастарына тологой хемчеглерин амыр ужурут. Партия өөредилгенин организастарын болгаш оң аймак-агый дугайында хыналданы, удурткуч комитеттин партия организастарынын секретарьларында шыгыг негелдени СЭКП райкому дарыг тургузары соңгарладышкын чок айтырып апаган.

де сугтарыга аймаклар трактористтерин, сугатчыларын дадамзын кылып турар. Чакы тарылга өгөдөжө чедир хову аймакларының талам-биле кол сорууга — көдө аймак-агый техникаларын септелгениче кичээңгейиң күштедери.

ЧАГААЛАРДАН ОДУРУГЛАР

Улут-Хем районун Арыг-Баян суурунда харылаа салбыры бо чылдын парлагалынын аймагы човуң ортуңуна тардыр талам-биле организастыг аймаклар өңчүрүктан. Парлагалынын хөй-шынтыч тардыкчыларынын күжүнө даянып алган, 449 кезек солунарга, журналистар бижилде кылган. Оң иштиңде республика солунары 293 кезек. Ажылчы човуң чыгыдан алган солу, сеткүлдерин чедир аймак салбырда база эки организастатынган. Шаган-Арыг хойрайдан почта чедир кези билек, почтачы кыс К. Кочаликына дордан сайгарып, сурунчү чуртачыларынды чыгың чедир берип, фермалары, бригадалары почтамы чорудуп турар.

Арыг-Узү сууруда почтачы Анна Бреханова «УТКА 25 чылы» совхозтун аймакчыларынын хуңдугуна өйлөп чоруп. Наамын угалды берген-даа болза, иныг херээ дош аймаклар човуң хынарында негелдениң чогуур үзүңдө хандырып турар. Арыг-Узү сууру дөрт чыл инынде почтачылан келгенин инынде солу, сеткүлдер оозалдан хомууд чыгыңчылардан чыгыс-даа бөп чоруп. Суурун чуртакчылары 1967 чылдын парлагалында 2200 рублдың чыгыңгалынын кылган. Ина хөй түтүк солу, сеткүлдерин хүн бүрү сайгарып, өргө бугуруңе чедире иныл-ла амыр өск. Анна Васильевна ханымысалдыг улут аймакын ачсеткилдиг күдөдөн, аймакчы човуң билди, культураны дөш чүтүкүдүг аймаклар турарин демдөдөр өөртүгү.

БҮГҮ-ТЫВАНЫҢ

Тыва улусту Танды-Тыва улус республика кылдыр чарлап, бир дугаар Уденың хойлу хузаоп алган Бүгү-тыванын бирги тургузукчу хузаа болуу эртенден боор бо чылдын (августуң 16-да) дөртен алды чыл болуур. Танды-Тыванын мичаардык бугу жокуунарынын төлөкчелеринин улут хуралын чылдыр дөш, улут чымчытыг белеткен аймакларын ам парда Тывага аймактан турган орус болшениктер чорудунар.

ТИИЛЕКЧИЛЕРГЕ

Бүгү-россияның «Россельхозтехника» каттыжымынын 1966 чылдын март 1-ден ноябрь 1-ге чедир септелге мастерскаяларына инструментиер аймак-агыйн өң дөшө организастарынын талам-биле көрүдө-конкурс чоруктан. Ол конкурска «Сельхозтехника» 832 район каттыжымышкыны болгаш салбырлары, 87 заводтар киришкен. Конкурстун жюриң көрүлгөдөн материалдарын чугалажын көргөш, тиилекчилерин тодаргайлаан. Бо талам-биле, малагыя инструментиер чарыгалдын өвөөдөй турар хемчеглерин хандырганы дөш, «Сельхозтехника» системанын 22 салбырын болгаш 25 заводун конкурстун тиилекчилери кылдыр санаан.

Чаа лампочкалар

Март 12-де болуур соңдугуларга адыр болдурун социалык өөрмөшү калбарган республика канык бугуруңгелери чаа-чаа луш-ажыкы чөдөшкенин чөдөш чоруп турар. Республика төвү Кызылдың амыралында чокта чаа бээр бээр чаа чүгдө болган. «Сибирин» электротехника үчүстөгү электротехника наймысалдык Ленин кудумчуңуна чаа электротехникаларын тургузганнар. Мурунку өргө лампочкалардан каш катар артык чыгыр, иныг суундан кылган чаа хөйрүн 100 ажыг лампочкаларын электротехника Стяжин билек Скрыль чамбарында ачма тургускан. Ол аймактар Полыша Улус республикадан көзүп турар. А. БЕЛОУСОВ.

Ийги арын

1967 ч. февраль 12

И. Г. САФЬЯНОВ

ШҮБҮН

